

IL-KAPPELL U S-SEJF TA' LA VALETTE

(DAKSXEJN TA' TISWIJA)

Ma rridu nnaqqsu xejn mill-gieh li jisthoqq lill-Kan. G. M. Farrugia għal l-artikolu li kiteb fl-aħħar għadd ta' "Il-Malti" fuq il-Kappell u s-Sejf ta' La Valette, għaliex hu dejjem fejjiedi li wiehed ifakkar lill-hajjin f'dak li sar f'pajjiżhom ma' tul iż-żmien l-imghoddi, l-aktar mita dawn ikunu grajja li jsebbħu u jghollu l-isem ta' ġensna. Izda, b'għieh is-sewwa, ma nistgħux ma nqieghdux ma' ġenb dak li qal il-Kan. Farrugia fuq kif wasal il-Kappell u s-Sejf ta' La Valette fil-kappella ta' Santa Marija Damaxxena tal-Birgu, l-iehor li qal Felix de Sales—Kittieb tal-Grajja ta' Malta—fuq l-istess haġa, fil-ktieb tiegħu, imsemmi "*Annales de l'Ordre de Malte, ou des Hospitaliers de Saint Jean-de-Jerusalem etc. Vienne, 1889.*"

Dana l-awtur, wara li qegħdilna quddiem għajnejna lil La Valette bħala bniedem ta' hila u ta' dehen barrani, jissokta jgħid: "*Il distribua ensuite tous ses biens entre ses frères, et ordonna le dépôt de l'épée et de l'armure qui lui avaient servi durant le siège, comme un témoin de la gratitude de l'Ordre envers les anciens habitants de Rhodes qui avaient pris part à la défense*". Jigifieri illi La Valette ried illi l-Kappell u l-armatura tiegħu jitqieghdu fil-Knisja griega (ta' Santa Marija Damaxxena), bħala xhieda ta' gratitudini ta' l-Ordni lejn in-nies qodma ta' Rodi li kienu hađu sehem fid-diġsa" u mhux bħala wetqa ta' wegħda li hu kien għamel lill-Madonna.

Is-sewwa bint Alla !

Dun Karm.

* * *

Xi whud ighidu li dak is-sejf li hemm il-Birgu ma hux ta' La Valette, għax is-sejf ta' La Valette ġie misruq mill-Franċiżi. Dan ma hu xejn minnu, għax is-sejf meħud minn Napuljun kien dak mogħti lil La Valette minn Filippo II wara l-Assedju u mhux dak li La Valette kien jilbes.

Insibu fl-Istorja ta' l-Ordni ta' Giacomo Bosio, li wara l-Assedju ta' l-1565, Filippo II ta' Spanja, biex juri l-qima li kellu lejn La Valette għall-kbira hila tiegħu fl-Assedju. baġhtlu xabla u sejf bil-maqbad tad-deheb mastizz : xogħol kbir u li jiswa bil-bosta.

Dawn baġthomlu mal-Kmandant Maldonado li ta homlu quddiem il-miġemgħa ta' Kavalieri. Għal din iċ-ċirimonja, barra mill-Kunvent ta' l-Ordni kollu, kien hemm ukoll dawg in-nies kbar li kienu ġew Malta biex jatu għajnuna lill-Kavalieri u lill-Maltin. (*Avventurieri*).

Fil-waqt li Maldonado qiegħed ix-xabla u s-sejf f'idejn La Valette qallu erba' kelmiet ta' tifhir, fosthom li hu wieħed minn l-aqwa Ġenerali ta' l-Insara.

Il-Gran Mastru laqa' u ħa r-Riġal tar-Re u żżieh-ħajr ħafna għat-tjubija tiegħu u għal kull ma għamel ma' l-Insara r-Re Filippu, u ssokta jgħidlu li das-sejf u x-xabla, sejjer jatihom b'għieh lil l-Imqaddsa Omm t'Alla talli qalgħetihom minn għand Binha l-kbira Rebħa fuq il-għadu tas-Salib. Għalhekk giegħel illi s-sejf u x-xabla jiġu mqiegħda fit-*Tolo* (Teżor) ta' l-għaxar ċwieviet fejn kienu jinsabu merfugħa l-oġġna ħwejjeġ ta' l-Ordni, u kull sena fil-proċessjoni li ssir fil-jum tat-Twelid tal-Madonna, is-sejf u x-xabla jiehdu sehem fiha biex hekk, kull sena, tiġi mfakkra t-tjubija li wera Filippo II lejn l-Ordni. Fil-purċissjoni kien iżommhom, quddiem il-Gran Mastru, wieħed mill-Paġġi tiegħu, xuxa u dan kien jiġi dejjem magħżul l-aqwa wieħed nobbli fost sħabu.

Ix-xabla u s-sejf ta' La Valette, kif iġhid Thomas MacGill fi Gwida li kiteb fuq Malta fl-1839, serquhom il-Franċiżi fl-1798 u x-xabla Napuljun dendlilha f'qaddu.

Mela minn dan li għedna jidher li l-Franċiżi ħadu minn Malta x-xabla u s-sejf li La Valette kien qala' minn għand Filippo II. u mhux ix-xabla li kien jilbes fl-Assedju.

Guze Gatt

XERRDU

« I L - M A L T I »

JEKK THOBBU T-TAGħLIM TA' LSIENKOM